

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертаційну роботу
Кічурчак Маріанни Василівни
«Відтворення суспільних благ в економічній системі України»,
що подана на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук за спеціальністю
08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки

Актуальність теми дослідження

Актуальність теми дисертаційної роботи визначається низкою взаємопов'язаних політико-економічних проблем, що можуть бути умовно розділені на три групи.

По-перше, необхідність дослідження особливостей забезпечення суспільних благ в умовах трансформаційної економіки, що визначаються зміною моделі відтворення суспільних благ. Актуальність проблеми пов'язана зі становленням ринкових механізмів і специфікою узгодження та взаємодії ринкового та неринкового секторів. Крім того, сам процес формування ефективних рішень щодо управління державними фінансами як ресурсною базою фінансування відтворення суспільних благ, визначення стратегічних пріоритетів бюджетної політики, критеріїв ефективності та меж управлінських рішень у суспільному секторі трансформаційної економіки становлять актуальну практичну проблему, що потребує теоретичної роботи.

По-друге, специфіка формування нової моделі відтворення суспільних благ в Україні. Йдеться про асиметрію економічних (роздержавлення, приватизація та лібералізація), соціальних (несформованість середнього класу, соціальних ліфтів, механізмів соціального розвитку, квазістратифікація) і політичних перетворень (слабкість механізмів прямої та представницької демократії, громадянського суспільства, контролю над державою, «захоплення» держави великим бізнесом), що блокує ефективний суспільний вибір. Низька суспільна ефективність приватного сектора, деформація інституційних механізмів функціонування суспільного сектора призводять до гіперактивності державного апарату в сфері перерозподілу фінансових потоків та поведінки ухилення на інших напрямках управління.

По-третє, зростаюча роль відтворення суспільних благ загалом (розширення їх переліку та збільшення частки, розвиток механізмів інтерналізації негативних екстерналій, зростання попиту на суспільні блага) в умовах економічної глобалізації та постання інформаційно-мережевого суспільства.

Усвідомлення важливості таких видів суспільних благ, як національна оборона, екологічна безпека, належне врядування, освіта, культура, охорона здоров'я, є ключовим для вироблення стратегії розвитку національної економіки в умовах посилення зовнішніх викликів і загострення внутрішніх суперечностей розвитку економічної системи, є необхідною умовою досягнення суспільного добробуту і соціальної стабільності, забезпечення конкурентних переваг України на зовнішніх ринках, її геоекономічної та геополітичної перспективи.

Таким чином, проблематика змісту, особливостей і закономірностей розвитку теорії і прикладних аспектів відтворення суспільних благ, чинників, що впливають на визначення пріоритетів, напрямів і механізмів надання таких благ, взаємодії та ефективності функціонування різних інститутів у цій сфері в економічній системі нашої країни є однією з найбільш актуальних. Вважаємо, що дисертаційна робота «Відтворення суспільних благ в економічній системі України» присвячена вирішенню важливої науково-практичної проблеми поглиблення існуючих і формування нових теоретико-методологічних і прикладних засад відтворення суспільних благ в національному господарстві з огляду на ринкову трансформацію економічної моделі та реалізацію стратегії сталого розвитку.

Зв'язок роботи з науковими планами і темами

Дисертаційна робота виконана на кафедрі економіки України Львівського національного університету імені Івана Франка відповідно до плану наукових досліджень. Наукові результати, теоретичні положення та висновки дисертаційної роботи використано під час виконання таких науково-дослідних робіт:

- «Теоретико-прикладні засади сталого розвитку національної економіки в Україні» (реєстраційний номер – 0108U008917);
- «Державне програмування сталого розвитку національної економіки: теоретичні і прикладні аспекти» (реєстраційний номер – 0112U003753);
- «Наукові засади формування стратегії сталого розвитку в Україні» (реєстраційний номер – 0116U001678).

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, їхня достовірність і повнота

Представлені до захисту наукові положення, висновки та рекомендації мають достатній рівень наукової обґрунтованості, сформульовані мета і завдання є чіткими та узгодженими з об'єктом і предметом дисертаційної роботи. Структура дисертації є логічною і послідовною, її поділ на основні розділи і підрозділи корельовано з метою і завданнями, визначеними об'єктом і предметом. Це дає змогу сформулювати теоретичні положення, методичні і практичні засади щодо визначення головних напрямів еволюції діючої моделі відтворення суспільних благ в економічній системі України в контексті реалізації стратегії сталого розвитку за допомогою системно-синергетичної парадигми.

Аналіз тексту дисертації, праць здобувача, матеріалів апробації наукових результатів засвідчує, що наведені у дисертаційній роботі положення, висновки і рекомендації одержані М. В. Кічурчак самостійно, їхнім підґрунтям є вже існуючі та нові теоретико-методологічні та прикладні засади, принципи і підходи дослідження у сфері відтворення суспільних благ, представлена статистична інформація. Достовірність і повнота наукових положень дисертаційної роботи підтверджується опрацюванням значної кількості використаних джерел, інформаційних і аналітичних даних Державної служби статистики України, інших вітчизняних і зарубіжних органів, апробацією результатів дослідження на міжнародних науково-практичних конференціях, які у регіональному розрізі охоплюють не лише Україну, а й зарубіжні країни.

На підставі ознайомлення зі змістом дисертації, її структурою, теоретико-методологічними і практичними засадами дослідження, здійсненого на підставі використання загальнонаукових і спеціальних методів наукового пошуку, можна зробити загальний висновок про достатню обґрунтованість і достовірність положень, висновків і рекомендацій, наведених у науковій праці.

У представленому дослідженні сформовано низку теоретико-методологічних і практичних положень, які відзначаються своєю науковою новизною, та свідчать про особистий внесок М. В. Кічурчак у розвиток теорії та практики відтворення суспільних благ в економічній системі України. Подані положення наукової новизни відповідають паспорту спеціальності 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки.

Новизна наукових положень дисертаційної роботи М. В. Кічурчак визначається тим, що це перше в українській науці міждисциплінарне багатоаспектне дослідження проблем відтворення суспільних благ в економічній системі України, у процесі якого здійснено історико-економічне узагальнення виробництва, розподілу і споживання суспільних благ в умовах різних способів суспільної взаємодії, стандартів фінансового забезпечення та інститутів соціальної інклюзії; встановлено найважливіші етапи та зміст еволюції наукових поглядів на природу, сутність та механізми відтворення суспільних благ; визначено характер трансформації моделі відтворення суспільних благ в умовах системних суспільних зрушень в економіці України; запропоновано напрями вдосконалення процесу та покращення реалізації потенціалу відтворення суспільних благ.

Серед найбільш вагомих результатів, що характеризуються науковою новизною, слід відзначити такі:

1. Вперше здійснено історико-економічний аналіз та теоретико-методологічне узагальнення процесів виробництва, обміну, розподілу та споживання суспільних благ з позицій генетично-еволюційного підходу і розкриття світоглядно-гносеологічних і онтологічних принципів формування моделі відтворення цих благ у контексті системно-синергетичної парадигми та зміни вектору розвитку економіки України.

2. Розроблено концептуальну модель відтворення суспільних благ в економічній системі України, в якій актуалізовано імперативи реалізації стратегії сталого розвитку (с. 427–428). Підставами для концептуалізації цієї моделі стали функціональна пов'язаність і узгодженість світоглядних засад теорії та практики відтворення суспільних благ із реальними можливостями національної економічної системи забезпечувати/надавати такі блага згідно із встановленими цілями і завданнями розвитку (с. 405–413). Запропоновано авторський підхід до детермінації підвищення дієвості інституту суспільного вибору, відтворення СБ і вітчизняної економічної системи, а саме: визначення головних загроз розвитку, формування комплексу індикаторів їхнього оцінювання (додаток III, рис. III.1, с.679) та встановлення напрямів мінімізації негативного впливу.

3. Виокремлено внесок українських учених-економістів кінця XVII – початку XX ст. у формування теорії відтворення суспільних благ (с. 119–129) у частині класифікації суспільних потреб, визначення головних властивостей цих благ і особливого характеру їхньої вартості (цінності), формування наукових підходів до забезпечення/надання даних благ, окреслення основних позаекономічних чинників суспільної взаємодії. Включення напрацювань і новаторств українських учених-економістів у цій сфері до історії світової економічної думки сприяє відновленню цілісності, тяглості та спадкоємності процесу розвитку теорії відтворення суспільних благ, забезпеченню теоретико-методологічного та світоглядно-аксіологічного підґрунтя для відродження наукових пошуків з проблематики суспільних благ у кінці XX – на початку XXI ст.

4. Здійснено характеристику інституційних деформацій у характері та механізмах відтворення суспільних благ в економічній системі України (с. 215–253), що обумовлені чинними стандартами суспільної взаємодії та встановленими квазіринковими процедурами у сфері забезпечення/надання суспільних благ, які, своєю чергою, пов'язані з виокремленням економічних груп впливу, рентно-пошуковою поведінкою, асиметрією доступу до ресурсів, прийняття рішень та відповідальності за результати діяльності щодо окремих

учасників економічної взаємодії, «подвійними» стандартами відносин між продуцентом і споживачами, композиційними суперечностями трансформації економічної системи і наявністю потужного тіньового сектору, недорозвиненістю інституту суспільного вибору і слабкістю контролю електорату у сфері узгодження суспільних інтересів і розподілу ресурсів на відтворення таких благ (с. 429–430).

5. Поглиблено визначення змістового наповнення та хронологічних параметрів зародження, становлення й розвитку теорії відтворення суспільних благ у світовій економічній думці з кінця XVII по т. ч., що відображає особливості теоретико-методологічних і прикладних засад процесу пізнання безперервності та специфіки забезпечення таких благ на різних етапах розвитку суспільства (с. 72–113). Зокрема, аргументовано, що доповнення та розширення теоретичних основ відтворення суспільних благ було генетично-еволюційно зумовлене міждисциплінарним характером і багатовекторністю наукових досліджень, простимульованих процесами соціалізації економіки, розвитком механізмів узгодження суспільних інтересів і суспільної взаємодії, розкриттям функціональних спроможностей інституту держави у цій сфері.

6. Удосконалено теоретико-методологічні засади дослідження відтворення суспільних благ у частині розкриття сутності суспільних благ і соціально-економічної природи їх відтворення, систематизації та наукового обґрунтування основних критеріїв класифікації (с. 41–48) та типології цих благ (с.49–52), уточнення змісту економічної категорії «механізм відтворення суспільних благ». Це дозволило сформулювати головні науково-методологічні вектори дослідження феномену відтворення суспільних благ і виявити найважливіші закономірності безперервності забезпечення/надання таких благ в економічній системі України.

7. Виявлено історико-економічні та інституційні передумови погіршення відтворювального процесу для суспільних благ в умовах розриву господарських зв'язків і формуванням нової системи взаємовідносин між домогосподарствами, підприємствами і державою в незалежній Україні.

Розкрито суперечливість суспільних фондів споживання як іманентної планово-централізованій економіці форми відтворення суспільних благ (с. 305–306).

8. Набула подальшого розвитку методика кількісного аналізу та оцінки відтворення суспільних благ у частині виокремлення критеріїв використання інституту державно-приватного партнерства у забезпеченні/наданні таких благ і формування методологічних підходів до оцінювання характеру інвестування державно-приватного партнерства на підставі побудови низки регресивно-кореляційних моделей і факторного аналізу (с. 277–278, 279–291). На підставі цього здобувачем ідентифіковано головні особливості становлення та умов активізації розвитку інституту державно-приватного партнерства у системі відтворення суспільних благ у національній економіці.

9. Вдосконалено методологічні підходи до визначення стану відтворення суспільних благ і основних умов реалізації даного процесу в національній економічній системі (на прикладі сфери культури), що передбачають застосування інструментарію економетричного моделювання, статистичного аналізу та індексування, систематизацію тенденцій бюджетного фінансування у цій сфері (с. 318–319, 323–325, 332–340, 345–358). Завдяки цьому в просторово-часовій площині охарактеризовано зміни у підходах до безперервності забезпечення/надання таких благ, визначено основні етапи та їхні особливості, запропоновано низку заходів з удосконалення діючої моделі відтворення таких благ в економіці України.

10. Теоретично обґрунтовано роль і значення фіскальної децентралізації для відтворення суспільних благ і сформовано методологічні підходи до її оцінювання. Запропоновано науково-методологічні підходи до оцінювання зарубіжного досвіду організації виробництва суспільних благ у частині використання комплексу показників і порівняльного аналізу особливостей фіскальної децентралізації для України, країн ЄС і окремих постсоціалістичних країн (с. 365–371, 373–379). Для вітчизняної практики відтворення суспільних благ це дало змогу визначити найважливіші напрями

імплементатії та умови адаптації даного зарубіжного досвіду в національній економічній системі.

11. Набуло подальшого розвитку визначення науково-методологічних засад здійснення фіскального обміну у системі відтворення суспільних благ щодо оцінювання його результативності через порівняння інституційованих і фактичних зобов'язань держави у цій сфері, аналіз сукупності індикаторів, що характеризують особливості розвитку національної системи оподаткування, варіативність місцевих бюджетів і стан фіскальної децентралізації (с. 255–261, 267–273). Запропоновано комплекс заходів з удосконалення процесу фіскального обміну для забезпечення розширеного відтворення суспільних благ в національному господарстві (с. 274–276) на основі використання синергетичного, адаптивного й емерджентного ефектів реформування економіки та системи державного управління.

12. Аргументовано положення про подвійну детермінованість фінансового забезпечення відтворення суспільних благ – результатами економічної взаємодії на ринку та політичного погодження у демократичних інститутах – у частині обґрунтування значення інституційних зрушень у системі відтворення суспільних благ та особливої ролі інститутів суспільного вибору, приватизації, благодійництва і тіньової економіки з використанням інструментарію канонічного, кластерного та економетричного аналізу (с. 215–250). На цій підставі визначено та обґрунтовано комплекс заходів, які мають сприяти підвищенню ефективності впливу інституційних перетворень на оптимізацію норм і механізмів відтворення суспільних благ у національному господарстві (с. 251–253).

Ознайомлення з текстом дисертації і публікаціями дисертанта показало, що висновки, результати та узагальнення, що містяться в пунктах 1–4, є новими, у пунктах 5–12 – суттєво доповнюють і поглиблюють існуючі в науковій літературі положення.

Ступінь використання матеріалів і висновків кандидатської дисертації

Наукові положення, теоретико-методологічні та практичні результати кандидатської дисертації Кічурчак Маріанни Василівни «Розвиток підприємництва у сфері мистецтва в умовах ринкової трансформації економіки України», яку вона захистила у 2002 р. за спеціальністю 08.01.01 – економічна теорія – на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, не використовувались у цій дисертації.

Значимість результатів дослідження для науки і практики

Головні наукові положення дисертаційної роботи містять практичні рекомендації і теоретико-методологічні напрацювання у сфері відтворення суспільних благ, що в комплексі створили підґрунтя для їхнього впровадження у практичну діяльність. Це підтверджено відповідними документами, зокрема, наукові результати дисертаційного дослідження були використані Міністерством фінансів України (довідка № 16000–04–17/6717 від 14.03.2017 р.); Міністерством економічного розвитку і торгівлі України (довідка № 3904–05/19117–0916000–04–17/6717 від 08.06.2017 р.); Міністерством культури України (довідка № 746/9/53–17 від 04.05.2017 р.); Департаментом з питань культури, національностей та релігій Львівської обласної державної адміністрації (ЛОДА) (довідка № 08/721 від 13.04.2017 р.); Департаментом економічної політики ЛОДА; Головним управлінням Державної фіскальної служби України у Львівській області (довідка № 597 від 04.10.2017 р.); Громадською радою при ЛОДА (довідка № 11/03–2017 від 03.04.2017 р.); Громадською організацією “Центр суспільних інновацій” (довідка № 09/03–17 від 30.03.2017 р.).

Результати дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі кафедри економіки України Львівського національного університету імені Івана Франка під час викладання навчальних дисциплін “Економічна теорія”, “Економіка України”, “Історія економіки та економічної думки України”, “Економічний аналіз державних програм”, “Сучасні проблеми економіки”.

“Державне програмування розвитку людського потенціалу національної економіки” (довідка № 798–Н від 27.02.2017 р.). Окремі положення дисертації використано у науково-дослідній роботі кафедри економіки Харківського національного університету будівництва та архітектури за темою “Розвиток соціально-економічних систем у трансформаційних умовах” (№ ДР 0113U001344; довідка № 07/242 від 01.02.2017 р.).

Зміст дисертаційної роботи М. В. Кічурчак, зроблені висновки та узагальнення свідчать про те, що з погляду не лише теорії, а й практики нею виконане цінне дослідження.

Повнота викладених наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, в опублікованих працях

Результати дисертаційної роботи, висновки та рекомендації представлено у вітчизняних і зарубіжних наукових виданнях. Кількість наукових праць та повнота представлених у них положень дисертаційної роботи відповідають діючим вимогам щодо публікації результатів дослідження для дисертації, поданої на здобуття наукового ступеня доктора наук. Проведений аналіз наукових публікацій автора дозволяє стверджувати, що в них висвітлено основні положення наукового дослідження М. В. Кічурчак.

Теоретико-методологічні підходи автора, її наукові розробки і практичні результати доповідалися на численних міжнародних науково-практичних конференціях в Україні і за кордоном, де одержали позитивну оцінку. Ознайомлення зі змістом автореферату дисертаційної роботи свідчить про те, що основні положення, висновки, рекомендації та пропозиції є ідентичними тим, що обґрунтовані та представлені в тексті дисертації.

Дискусійні положення та критичні зауваження щодо змісту дисертації

Підкреслюючи високий теоретико-методологічний і практичний рівень, обґрунтованість головних наукових положень дисертації М. В. Кічурчак, змістовність і логічність викладу матеріалів дослідження, не можна оминути й низки дискусійних аспектів роботи.

1. Здобувач присвятила окремий підрозділ (§ 1.3) розкриттю внеску представників української економічної думки XIX – початку XXI ст. у розвиток теорії відтворення суспільних благ. Проте, виклад еволюції поглядів на природу та механізми відтворення суспільних благ, на нашу думку є дещо фрагментарним, тяжіє до персоніфікованого викладу історії економічної думки України. За сучасного рівня доступності джерел і розвитку досліджень є бажаним і можливим проблемно-концептуальне представлення їх результатів. Автор переважно обмежилася викладом позиції мислителів доринкової доби та послідовників класичної школи політичної економії (с. 115–117). Проте, як відомо, в українській економічній думці існує потужна традиція інституціональних підходів до трактування суспільного виробництва і державних фінансів. У роботі не згадуються вітчизняні вчені другої половини XIX – початку XX ст. (К. Воблий, Г. Сидоренко, І. Янжул та ін.), які порушили проблематику ціноутворення на ринку державних послуг та відповідності витраток соціальним потребам, механізму прийняття рішень щодо рівня та розподілу державних доходів і витрат, у тому числі на фінансування відтворення суспільних благ. Поза предметним полем дослідження опинилися питання правового регулювання цього процесу, зокрема бюджетного права як інституційного оформлення фінансування суспільних благ, інтерпретація бюджету в термінах попиту й пропозиції суспільних благ у працях П. Кованька, І. Патлаєвського, М. Соболева, І. Тарасова, Л. Яснопольського та ін.

2. Однією з ключових проблем, що обумовлюють гальмування процесів реформування економіки України, обмежують можливості її інноваційно-інвестиційного розвитку та зменшують потенціал інклюзивного зростання, є тінізація економіки. Автор навела динаміку тіньового сектора, розглянула низку ендогенних чинників, що її детермінують (с.245–248), проте в роботі належно не розкрито механізми та наслідки впливу тіньової економіки на процес відтворення суспільних благ. Зазначено лише, що «тіньовий сектор також належить до одного з важливих інституційних чинників, що впливають на відтворення СБ у вітчизняній економічній системі». Це пояснено недостатньою ефективністю державних інституцій з регулювання процесів

соціально-економічного розвитку, неспроможністю ринкового механізму правильно формувати ціну на суспільні блага та особливостями самоадаптації економічних суб'єктів до умов макроекономічної нестабільності (с. 237–238).

3. Здобувачем наукового ступеня здійснено ґрунтовний аналіз організаційно-правових умов розвитку інституту державно-приватного партнерства в Україні та окремих пострадянських країнах (с. 283–284), який узагальнено у частині структуризації головних організаційно-правових форм та інструментів забезпечення роботи цього інституту. Але не приділено достатньої уваги розкриттю ролі та значення чого чи іншого нормативно-правового акта для визначення умов здійснення інвестування з державно-приватного партнерства у системі відтворення суспільних благ в національній економіці.

4. У § 4.1 автор визначає головні світоглядні засади відтворення суспільних благ у сфері культури (с. 311). Відтак варто було додатково проаналізувати сутність культурних благ і на підставі проведеної класифікації і типології суспільних благ (с. 41–52) докладніше розкрити змістове наповнення такого поняття, як суспільні блага сфери культури.

5. У § 5.2 розкрито головні види залежностей між окремими видами інституційних чинників і доходами (видатками) Зведеного бюджету на одну особу через побудову регресивно-кореляційних рівнянь для України, Білорусі, Казахстану, Польщі і Російської Федерації для виявлення додаткових резервів підвищення результативності відтворення суспільних благ у нашій країні. Водночас у дисертації не наведено успішних прикладів із закордонної практики, що стосуються удосконалення інституційних чинників механізму відтворення таких благ в економічній системі, в якій наявні такі хронічні проблеми у розвитку громадянського суспільства, електорального процесу, демократії тощо. На наш погляд доречно вивчити досвід інституційного реформування економічної системи такої країни, як Грузія, та визначити його вплив на удосконалення процесу відтворення суспільних благ.

6. У дисертації логічно-послідовно накреслюються перспективи відтворення суспільних благ в умовах реалізації стратегії сталого розвитку національної економічної системи (с. 405–426). Водночас належно не

представлена та не аргументована позиція автора щодо того, яким чином комплексне реформування економічної системи України на принципах і засадах, визначених у стратегії сталого розвитку, позначиться на підвищенні результативності відтворення суспільних благ.

Викладені вище критичні зауваження і дискусійні положення не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, не применшують її наукової і практичної цінності.

Загальний висновок. У дисертаційній роботі Кічурчак М. В. представлено всі необхідні структурні елементи наукового пошуку, вона є самостійним дослідженням, в якому одержано нові науково обґрунтовані теоретико-методологічні і практичні результати, що мають важливе значення для національної економіки та вітчизняної економічної науки. Вважаємо, що дисертація Кічурчак Маріанни Василівни «Відтворення суспільних благ в економічній системі України» є завершеним і самостійним дослідженням актуальної теоретико-прикладної проблеми, що стосується удосконалення перманентності забезпечення/надання суспільних благ в національному господарстві.

Наведені в дисертаційній роботі наукові положення та результати представляють авторське бачення розв'язання складної і багатогранної проблеми відтворення суспільних благ, містять теоретико-методологічні, науково-прикладні підходи та рекомендації щодо формування дієвої моделі їхнього відтворення в умовах реалізації стратегії сталого розвитку в економічній системі України. Виклад матеріалу та структурна будова дисертаційної роботи забезпечує доступність сприйняття наукового дослідження, показуючи володіння М. В. Кічурчак методологією наукового пошуку. Усі положення дисертаційної роботи, що винесені на захист, характеризуються науковою новизною. Тематика роботи є актуальною та узгоджується з пріоритетними напрямками реформування економічної системи України, пов'язаними з реалізацією стратегії сталого розвитку.

Тема та змістове наповнення дисертації відповідають положенням паспорту спеціальності 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки в частині теоретико-методологічних аспектів аналізу суспільного виробництва та інноваційних чинників економічного зростання; людини в суспільному виробництві та проблеми гуманізації та соціалізації виробництва; системи економічних потреб та інтересів і суспільного вибору; економічних категорій, законів та закономірностей; економічних систем: розвиток суспільних форм виробництва; відтворення сукупного суспільного продукту, відтворення виробничих відносин; закономірностей виникнення, функціонування та розвитку соціально-економічних систем; історії розвитку державного регулювання національної економіки; історії розвитку провідних економічних теорій ХХ століття; економічної думки України в контексті світових теоретичних концепцій.

За змістом, актуальністю, повнотою розв'язання поставлених завдань і практичним значенням дисертаційна робота «Відтворення суспільних благ в економічній системі України» відповідає вимогам пп. 9, 10, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів» (Постанова Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. зі змінами і доповненнями, затвердженими постановами № 656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р. і № 567 від 27.07.2016 р.), її автор Кічурчак Маріанна Василівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки.

Офіційний опонент
завідувач відділу економічної історії
ДУ «Інститут економіки та прогнозування
НАН України», доктор економічних наук,
старший науковий співробітник

В.В. Небрат

*Відгук надіслано
спеціалізованої Великої
ради 15.07.2018 р.
Вісний секретар
Сидоренко А.В.*

